

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Tullu Le-
opolád (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi:

Abonamentul pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
 lângă Inul Nr. 50. etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 204.

Brașov, Miercuri 17 (30) Septembrie

1908.

Protestul socialiștilor austriaci.

(Dela adunarea ținută în 27 Sept. în Viena)

Ziua de Duminecă e foarte re-
marcabilă, pentru că ea semnalează
mobilizarea pe toată linia a social-
democrației din Ungaria și din Au-
stria cu scopul de a protesta din ră-
sputeri în contra falsificării votului
universal în Ungaria și de a lupta
pentru a săvingă și acolo mai cu-
rând sau mai târziu principiul drep-
tului egal pentru toți.

Interesantă e cu deosebire atitu-
dinea, ce au luat-o social-democrații
la marea lor adunare din Viena, pe
care au numit-o „conferența impe-
rială” a social-democraților. La ordi-
nea zilei a fost pusă, de-adreptul și
fără incunjur cestiunea votului uni-
versal în Ungaria.

Președintele adunării ce s'a ținut
în suburbiul Vienei Ottakring, depu-
tatul Pernerstorfer, a spus-o pe față
în discursul său de deschidere, că so-
cialdemocrația austriacă e hotărâtă să
vină în ajutor socialiștilor din Un-
garia, ca să poată și aceștia dobândi
o învingere eluțând votul universal,
egal și secret, cum le-a succes a-l
elupta celor din Austria. A arătat
totodată, că socialiștii Austriei dato-
resc cu recunoștință celor din Un-
garia, fiindcă în Ungaria s'a aflat cel
dintâi guvern, care în numele co-
roanei a desfășurat programul votului
universal. „Aceasta a fost”, zice, „un
mare ajutor pentru noi cei din Au-
stria, fiindcă ne-am putut provoca la
aceea, că împăratul Austriei nu poate
totuși să aibă o altă convingere,
decât Regele Ungariei. Și iată că toc-
mai în Ungaria trebuie să esperiăm
acum, că principiul votului universal
este falsificat și călcat în picioare,
ceea-ce împedecă cumplit dezvoltarea
politică a proletariatului acolo. Deci
e datoria noastră să venim în ajutor
fraților din Ungaria”.

Acelaș lucru l'a repetat și rapor-
torul adunării, deputatul Dr. Victor
Adler, conducătorul socialiștilor aus-
triaci, zicând, că numai prin relații-

nile de atunci din Ungaria (în era
Fejervary-Kristoffy) le-a fost posibil
socialiștilor din Austria a dobândi vic-
toria în lupta pentru votul universal.
Pentru sprijinirea hotărârei, ce au
luat-o de-a veni în ajutor fraților din
Ungaria, Adler a adus înainte: Soli-
daritatea internațională a ploretaria-
tului din toate țările; apoi comuni-
nea de interese, dintre socialiștii aus-
triaci și unguri, „fiind-că Austria stă
în raport zilnic cu un imperiu, care
se află cu totul sub dominațiunea feo-
dală și unde lucrătorul este lipsit de
ori-ce drept”. „Ori și unde se ridică
în Austria”, zise el, „inimicii muncito-
cimii, ori unde se pune o peatră în
calea progresului social, pretutindeni
vedem amestecată mâna guvernului
maghiar în țara noastră”. Socialiștii
austriaci, adaugă, pretind dela gover-
nul lor să declare, că nu poate să
admită, ca clasele muncitoare în Un-
garia să fie „înșelate”, și că nu poate
tolera mai departe la granița Austriei
cel mai mare pericol pentru desvol-
tarea ei liniștită. Adler continuă apoi
apăsând: „Regele Ungariei a fost acela
care mai întâiu s'a hotărât a apela
la popoarele sale prin introducerea
votului universal și ce a promis re-
gele Ungariei, a ținut până acuma
împăratul Austriei. Popoarele din Un-
garia așteaptă încă și acum împlini-
rea promisiunii regelui Ungariei.”

În fine vorbitorul adunării a ac-
centuat, că votul universal să zădăr-
nicește în Ungaria mai întâiu prin
votul plural, al doilea prin publica-
tea alegerilor, care favorizează corup-
țiunea electorală. Pe baza acestora
Dr. Adler a propus rezoluțiunea ce-o
publicăm la alt loc și care culminează
într'un protest energetic.

După aceasta au vorbit dea-
rândul deputatul Nemeș în numele
social-democraților cehi, în limba
cehă și germană, apoi în numele so-
cial-democraților italieni deputatul Pi-
toni. Mai departe în numele socia-
liștilor poloni Drobner, Sloveanul Kris-
tan și deputatul Grigorovici, ca de-
legat al social-democraților români.

Acești zise între altele: „Celor trei
milioane de Români voiesc să le dea
în Ungaria numai 7½ procente din
voturi. Nu e aceasta o nedreptate?”

Au urmat declarațiunile social-
democraților din Ungaria cari au asi-
stat ca oaspeți la adunare: Buchinger
în numele socialiștilor unguri, apoi
Bukseg în numele socialiștilor croați,
Kittel în numele proletariatului ger-
man din Ungaria; Slovacul Brstvan-
ski, în fine socialiștii sârbi Dusanovici
și Demetrovici. Fiecare din aceștia a
adus înainte alte plângeri.

Adunarea s'a încheiat primindu-se
unanim rezoluțiunea propusă de Dr.
Adler.

Vom reveni.

Adunare socialisto-românească în Si-
biu. O întrunire publică — scrie »Tel.
Rom» — s'a ținut Duminecă în Sibiu. A
fost convocată și aranjată din partea so-
cial-democraților, a participat însă la ea
și lume românească. Oratorul Românilor
a fost d-l Dr. Nicolau Comșa din Săliște,
care a rostit o frumoasă cuvântare, înțe-
leasă de toți, despre votul universal și
despre intențiunile celor dela putere, de
a-l da celor desmosteniți politicește numai
pe hârtie nu însă și în realitate. Domnul
Comșa a atins în vorbire și și soarta
gazetarelor români și socialiști, cari
pentru orice nimică vin pedepsiți cu pedepse
aspre. S'a votat o rezoluțiune, în care se
cere votul universal nefalsificat, apoi s'a
aranjat o procesiune de protestare prin
stradele principale ale Sibiului și în urmă
lumea s'a resfrat. Întrunirea nu a fost
atât de imposantă, ca altele din trecut,
dar totuși au participat la ea ca la 1500
de oameni.

»Sieb. D. Tageblatt« luând notă de
această adunare mai spune, că dintre so-
cialiști a luat cuvântul în limba germană
și maghiară șeful socialiștilor Sompek,
iar în calitate de »reprezentant al parti-
dului naționalităților« d-l Dr. Comșa.

Conferența social-democraților aus-
triaci. Duminecă s'a ținut în Viena confe-
rența delegaților social-democraților din
întreaga Austrie, convocată pentru a lua
poziție față de reforma electorală ungară.
La conferență au luat parte și delegații
partidului social-democrat din Ungaria.
Președintele conferenței, deputatul austriac
Pernersdorffer, deschizând ședința, a spus,

că este o datorință sfântă a socialiștilor
austriaci să vină într'ajutor socialiștilor
ungari atât de mult persecutați și să facă
tot posibilul pentru a promova lupta lor
pentru dobândirea votului universal, egal,
direct și secret. S'a votat în fine o reso-
luțiune energetică, în care se declară, că
introducerea votului universal, direct, egal
și secret, constituie o promovare a drep-
tății politice, sociale și naționale și o
necesitate, care atinge cele mai însemnate
interese vitale ale statului și ale muncito-
rimei. Prin urmare social-democrații aus-
triaci încurajiază proletariatul conștient
ungar, invitându-l să susțină fără teamă
lupta electorală și declară, că îl va spri-
jini frățește în această luptă.

Delegații socialiști ungari s'au reîntors eri
seara la Budapesta. La gară li-s'a făcut o
imposantă primire de către mii de socia-
liști. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Luptă între socialiști și polițiști. Din
Mariatheresiopol se anunță, că eri s'a pro-
dus acolo o ciocnire sângeroasă între socia-
liști și polițiști pe motiv, că șeful poliției a
interzis socialiștilor să aranjeze un con-
voiu demonstrativ prin străzile orașului.
Poliția simțindu-se amenințată a făcut uz
de arme, puscând în mulțime. Mai mulți
socialiști au fost greu răniți.

Din Budapesta.

— 27 Sept. n. 1908.

Proiectul de reformă electorală al guvernului.
— Încă n'are aprobarea Majestății Sale. — Ro-
mânii sunt cei mai asupriți. — La luptă.

Comitetului central al organizației
social-democrate i-a succes să pună mâna
pe proiectul cel mai nou al guvernului,
referitor la legea electorală. Redăm în ex-
tras aceste date, cari pentru nici o na-
țiune nu sunt mai batjocuritoare, decât
pentru noi. Căci acest vot e combinat c'o
rabulistică așa de rafinată, încât folosește
toate împrejurările organizației sociale pen-
tru a ținea și pe mai departe milioanele
de cetățeni sub jugul unei iluziuni vătă-
mătoare.

Înainte de a expune datele aflate de
socialdemocrați, mai amintim, că ziarele
semioficioase nu neagă aceste planuri
monstruoase, ci vreau să le slăbească
efectul, afirmând, că acesta ar fi numai
unul din multele planuri elaborate la mi-
nisteriu și că s'a pornit cercetare pentru
a erua pe cel ce a tradat secretul.

Organul social-democraților încă spune,
că se află mai multe planuri în birourile

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Dela Călugăreni la Rusciuc.

București, 14 Sept. v. 1908.

Dela Călugărenii județului Vlasca,
pe o șosea, cum nu se poate mai »națio-
nală«, mai frumoasă și mai îngrijită, am
făcut până la Giurgiu, cu trăsura 2 ore
și jumătate.

Pe stânga se întinde, pe o lungime
de mai mulți kilometri, o pădure de ste-
jar cu iarba iei mare necesită și uscată,
iar mai la vale, și pe stânga și pe dreapta,
»porumburi« mari, uscate, cu o rară bo-
găție de ștulei atârând cu greul boabe-
lor lor spre pământ.

Ca la vreo 10 kilometri departe
de apa Dunării, — care începe să se ză-
rească sub dealurile Rusciucului ca o
lamă a unui palos urias culcat la pământ,
— începe așa numita vale a Dunării.

La satul Daia e un coborîș iute de
vreo 40 de metri; aici începe valea Dună-
rii cu locurile ei joase și presărate de
măștiini. Șoseaua coboară aici printr'o
otitură doșnică — și istoria spune că în
cest loc, debunăseamă acoperit de păduri

odinioară, l'a bătut mai întâi gândul pe
Mihai Viteazul să dea piept cu ostrile
lui Sinan.

Linia ferată București-Giurgiu oco-
lește prin fața satului îndreptându-se spre
gara dinspre apus a Giurgiului, orașul
străvechiu, ale cărui ziduri se zăresc la
vreo 7 kilometri de pe mal. El, cu bogă-
tele și frumoasele vii cari îl înconjoară,
stă ceva mai sus, fiind ferit de inundațiile
pe cari bătrânul Istru le cauzează, cam
la a treia primăvară, pe toată valea Du-
nării.

Spre mulțumirea oricărui Român,
Giurgiu, orașul nostru cel mai apropiat
de Balcani și cel cu mai multe legături
odinioară cu împărăția turcească, n'are
nimic oriental, decât câțiva turci, cari
vând fructe mai ieftine ca la București,
poate ceva din negoț, care e reprezentat și
prin câțiva »palicari« cari își au biserică
lor, dar vorbesc românește. Străzile îngri-
jit vavate și curate se adună toate în
centrul orașului ca razele în jurul unei
stele, care în cazul nostru e înlocuită prin
grădina publică a orașului, în mijlocul că-
reia, sub o fostă geamie turcească, este
o cafenea. În restul orașului, aproape pe
toată întinderea sunt clădiri publice fru-

moase și moderne, localuri publice curate
și locuințele particulare în general fru-
mușele.

La doi kilometri de oraș spre mează-
zi e portul — portul Ramadan. De aici în-
cepe mirosul de pește. Prin bălțile din
jur saltă ușor bărcile pescarilor, iar în
lungul văii Dunării se văd până jos și sus
în zare turmele de bivoli ale așa zisilor
bivolari din Giurgiu, cari fac în oraș și
în port toate serviciile de transport cu
bivolii lor.

Și deodată privirea se deschide lar-
gă cuprinzând întinsul grozav de apă, în
sus și în jos, mișcându-se a lene prin să-
nul, pe care apele, cari din atâtea și atât
de îndepărtate colțuri ale Europei, l'au
săpat și adâncit în cursul vremurilor.

Pe o întindere de peste un chilo-
metru portul e întărit cu piatră; pe mal
sunt clădirile noi pentru vamă, poliție,
gară, magazii etc. iar în lungul malului
stă înșirat rândul nesfârșit de pontoane,
de șleपुरi, remorchere și vase ale tuturor
neamurilor.

Dupăce cu destulă ușurință, mi-se
dă bilet de liberă trecere în Bulgaria, urc
pe puntea »Dorobanțului«, care face servi-
ciul între Giurgiu și Rusciuc.

Țărmlul bulgăresc se ridică răpos și
chiar în dreptul portului, nefingrit. Lu-
crările se fac acum pentru legarea ma-
lului.

Și cum sfârșiera mută a valurilor
ne îndepărtează tot mai mult de țărmlul
romănesc, tot mai mult începe să ne stă-
pânească simțământul necunoscutului aș-
teptat. Și iată necunoscutul: funcționari
bulgari, uniforme bulgărești, limbă bulgă-
rească, dar toți vorbesc românește tot
așa de bine.

Rusciucul e risipit pe tot întinsul
unei largi albi a unei coline. Și în tot
largul se ridică nenumărate turnuri de ale
fostelor geamii din vremea stăpânirii
turcești.

Ca în zi de sărbătoare, orașelul e li-
niștit, prea liniștit poate. Aici, prin centru,
abia dacă mai găsești vre-un Bulgar, care
să știe românește. Prin piață ca și în port
staționează trăsura vre-unui turc, care,
cu o liniște deamnă de invidiat așteaptă
mușterii împreună cu căruțașul sărac, cu
caii săi slabi, care e și el, în Rusciuc, în-
totdeauna turc și așteaptă cu aceiași li-
niște ivirea vreunei ocazii. Și sunt în
Rusciuc mulți Turci, oameni de muncă
grea și mai puțini negustori; sunt Greci

In prezintă, congresul a convocat o sedință spre a discuta cestiunea tribunalelor de arbitraj pentru pressă. Un ziarist din Milan a dat lectură unui raport asupra activității acestor tribunale în Italia. Congresul a decis să roage pe președintele a prezenta la viitoarea adunare un cod complet de drept modern al ziaristilor.

A doua cestiune la ordinea zilei a fost aceea a secretului profesional. Pentru Germania a raportat Georg Schweizer din Berlin. El constată, că toate congresele anterioare au decis inviolabilitatea secretului profesional.

Nici un ziarist nu va trada de bunăvoie acest secret fiindcă de-l va trada va atinge nu numai onoarea jurnalismului, dar și condițiile de existență ale pressei. Cu toate acestea un mare pericol amenință secretul profesional prin obligațiunea, care în Germania este încă impusă ziaristilor de a face mărturie în cestiuni, unde și fără aceasta el își asumă în senz juridic răspundibilitatea cuprinsului și tenorului articolului. Aceasta obligațiunea de a mărturisi este nedeamnă de membrii corporațiunii pressei. Ea e stricăcioasă intereselor profesiei. Presa nu poate să-și implicească complet înalta sa misiune, decât atunci, când anonimul va fi respectat în toate cazurile. Dacă statul atentează la anonimul, el împiedică progresul cultural. De aceea se pretinde, ca ziaristul să fie în mod egal asimilat persoanelor acelora, cari au dreptul de a păstra secretul profesional, cu același titlu, ca preoții, avocații și medicii. Adevărat că octoarea unui asemenea drept presupune o organizație severă a corporațiunii ziaristilor, constituirea de tribunale de onoare și un sentiment înălțat de onoare al publicistului.

Cu unanimitate, congresul a adoptat o moțiune, prin care invită presa lumii întregi la o agitație energetică în favorul suprimării obligațiunii de a face mărturie.

Câte voturi românești avem în comitatele bănățene și ardelen.

In numărul nostru de ieri am dat după tabelele oficiale, publicate de »Nep-szava«, numărul voturilor românești în comitatele Bihor, Maramureș, Sătmăr și Sălagiu. Continuăm astăzi cu comitatele din Bănat și Ardeal, cu populațiune mai însemnată românească:

In comitatul Aradului, dintre 2445 alegători cu trei voturi sunt 26% Români, dintre 10297 alegători cu două voturi sunt 35% Români, dintre 20565 alegători cu un vot 48% Români și dintre 45286 analfabeți sunt 84% Români. Din totalitatea voturilor de 53029, Români dispun de abia de 43%.

In comitatul Caraș-Severin dintre 2510 alegători cu 3 voturi sunt 34% Români, dintre 18,128 alegători cu 2 voturi sunt 48% Români, dintre 42751 alegători cu 1 vot sunt 77% Români, dintre 53,483 analfabeți sunt 88% Români. Din totalitatea voturilor de 91887, Români dispun de-abia de 63%.

In comitatul Timișului dintre 5235 alegători cu 3 voturi sunt 16% Români, dintre 20762 alegători cu 2 voturi sunt 29% Români, dintre 35911 alegători cu 1 vot sunt 35% Români și dintre 37515 analfabeți sunt 63% Români. Din totalitatea voturilor de 96892, Români figurează cu 31%.

In comitatul Albea-inferioare dintre 1504 alegători cu 3 voturi sunt 34% Români, dintre 4817 alegători cu 2 voturi sunt 45% Români, dintre 8446 alegători cu 1 vot sunt 65% Români, dintre 34568 analfabeți sunt 87% Români. Din totalul voturilor de 26054, Români dispun de 55%.

In comitatul Bistrița-Năsăud dintre 797 alegători cu 3 voturi sunt 24% Români, dintre 3820 alegători cu 2 voturi sunt 26% Români, dintre 9703 alegători cu 1 vot sunt 58% Români și din 15,820 analfabeți sunt 84% Români. Din totalul voturilor de 21,320, Români dispun de 44%.

In comitatul Brașov din 1686 alegători cu 3 voturi sunt 30% Maghiari, 57% Germani și 11% Români, dintre 5452 alegători cu 2 voturi sunt 31% Maghiari, 50% Germani și 16% Români, dintre 9512 alegători cu 1 vot sunt 38% Maghiari, 31% Germani și 30% Români. Din 4215 analfabeți sunt 24% Maghiari, 4% Germani și 63% Români. Din totalul voturilor de 25,896, Maghiarii dispun de 33%, Germanii de 44% și Români de 21%.

(Va urma).

STIRILE ZILEI.

— 15 Septembrie v.

Banca culturală. Propunerea făcută de părintele Dr. I. Cristea în ultimul sinod arhidiecezan privitoare la înființarea unei »bănci culturale« românești se apropie de realizare. Joia trecută, precum aflăm, s'a ținut în Sibiu sub presiunea d-lui adv. E. Ungureanu o anchetă, la care a participat un număr mai mare de preoți gr. or. și fruntași mireni ai bisericii gr. or. La anchetă a luat parte și I. P. S. Sa Mitropolitul I. Mețianu. După desbateri mai lungi membrii convocati la anchetă s'au constituit în comitet fondator pentru înființarea »băncii culturale«. »Revista Economică« e informată că inițiatorii acestei bănci au ajuns la convingerea, că singure soluție posibilă pentru realizarea în parte a scopurilor culturale avute în vedere este întemeierea acestei bănci ca întreprindere speculativă pe acții ca ori și care întreprindere românească de această natură. Totodată fondatorii au schimbat din considerații mai înalte firma de »Bancă culturală« în »Bancă generală de credit Lumina«. Noua întreprindere este proiectată a se fonda cu un capital soc. de cor. 600.000 și li-se pune în vedere acționarilor o dividendă maximă de 5%, după detragerea căreia din restul beneficiului net 45 la sută sunt destinate a se pune la dispoziția conzistorului arhidiecezan pentru scopuri culturale.

Capitanatul orașului ne trimite spre publicare următorul anunț urgent: Din cauza pericolului amenințator al celeriei proprietarii, administratorii de case și locuitorii sunt provocați de urgență să țină în cea mai mare curățenie curțile, umblătorile, podurile, pivnițele, grajdurile, șopurile etc. și să golească în fie-care săptămână gropile de gunoii. Hotelierii, cârciumarii și proprietarii de cafenele au să desinfecteze pissoirile cu var stâns, să țină în mare curățenie pânzăturile de masă, tacâmurile și alburile de pat și să spele cel puțin odată la săptămână podelele cu leșie fierbinte. Organele poliției vor controla executarea dispozițiilor de mai sus și vor pedepsi sever pe contravenienții.

Varul stâns se pregătește în modul următor: 1 chilă de var nestins se înmoaie într'un litru de apă și după ce s'a răcit se amestecă cu alte trei litre de apă. Varul stâns are să fie întotdeauna proaspăt.

Despre starea sănătății regelui Carol sosesc din nou știri neliniștitoare. Unele ziare spun, că regele suferă din nou de dureri acute de stomac, în urma cărora Vineri și Sâmbătă ar fi avut în două rânduri sincope.

Linia ferată Făgăraș-Brașov va fi deschisă circulațiunii probabil peste patru săptămâni. Lucrările la viaductele dela Șinca-nouă vor fi terminate săptămâna aceasta, iar peste patru săptămâni se va face prima încercare, dacă pot suporta greutatele prescrite.

Noul an școlar la seminariul »Andrei« din Sibiu s'a inaugurat ieri în mod solemn. După terminarea serviciului divin elevii s'au intrunit în refectoriul seminarului, unde a sosit și I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan. D-l director Dr. E. R. Roșca a rostit aici o frumoasă vorbire, în care a pus la inima elevilor mai ales iubirea de ordine și de curățenie. În urmă I. P. S. Sa a adresat elevilor o vorbire plină de învățătură, îndemnându-i nu numai la însușirea cunoștințelor, de cari vom avea trebuință în viața practică, ci și la purtare bună și cuviincioasă.

Regele Spaniei la Paris. Soveranii Spaniei au sosit ieri în Paris însoțiți de către ministrul de externe, Allendesalazar. Ministrul de externe francez Pichon i-a salutată în numele guvernului. Regele Spaniei, ministrul de externe al Spaniei, primul ministru francez Clémenceau și ministrul de externe Pichon au avut ieri o lungă convorbire privată. La amiază regele Alfonso a vizitat pe președintele Fallières; convorbirea a durat 45 minute. Apoi d-l Fallières a înapoiat vizita regelui Alfonso. Convorbirea dintre regele Spaniei și președintele Fallières, conferința miniștrilor francezi și spanioli a stabilit absolută comunitate de vederi a acestor două guverne în ceea-ce privește politica marocană.

Un spital pentru coleră s'a înființat în Brașov în urma unui ordin telegrafic sosit din Budapesta. Spitalul este aranjat pentru 20 bolnavi. De asemenea s'a angajat și personalul de serviciu necesar. Numai mușterii mai lipsesc....

Holera în Petersburg. Duminecă s'au constatat în Petersburg 268 nouă îmbol-

năviri pe holeră. In aceeași zi au fost 148 decese.

Guvernul austriac a ordonat ca măsuri în contra holerei, pe lângă controlul sanitar la graniță a tuturor persoanelor venite din Rusia, și o observație de 5 zile a călătorilor veniți din Rusia. Guvernul a pus în vedere autorităților, ca să se aplice pe o scară cât mai întinsă toate măsurile sanitare, cari până acum s'au dovedit a fi eficace contra epidemiei de holeră.

Curtea de apel din Berlin a anulat deciziunea de punere în libertate a principelui de Eulenburg și a admis această punere în libertate numai pe lângă depunerea unei cauțiuni de 100.000 mărci.

Artistul Sarasate, care a încetat din viață săptămâna trecută, a lăsat trei milioane. Moștenitoare sunt surorile sale. Conservatoriile din Paris și Madrid au câte un legat de 100.000 franci.

Carne ieftină și sănătoasă se va pune mâne în vânzare de către oraș în măcelăria centrală (Intre scaune). Carne de porc calitatea II chila cu 60 fleri își carnea de la 2 junci chila cu 44 fleri. Carne de bivoli calitatea I tot cu 60 b.

Cartelul băncilor din Budapesta desființat. După o existență de abia 6 săptămâni cartelul băncilor Budapestane, conform unei hotărâri unanime a reprezentanților lor, adusă la 24 crt. s'a declarat desființat. După trecerea termenului de anunț de o lună, fixat la constituirea cartelului, va să zică va începe dela 25 Octombrie a. c. fiecare din băncile cartelate va avea mână liberă la fixarea condițiilor sale. Desființarea cartelului, scrie »R. E.«, va contribui fără îndoială mult la ușurarea pieței de bani, ținută încătușată de băncile cartelate.

»Nunta lui Figaro«. Joi la 11 Septembrie 1908 s'a dat a cinci-suta reprezentație a piesei »Nunta lui Figaro« în teatrul național din Berlin. Întâiași dată s'a dat la 14 Septembrie 1790. A sută reprezentație s'a dat peste 37 de ani, a 300-a la 3 Ianuarie 1877, a 400-a la 29 Octombrie 1892.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Septembrie. Deputatul disident Bozoky Arpad și-a ținut alaltăieri darea de samă în Kunszentmarion. La adunare a participat și dep. Farkashazy, care a vorbit contra votului plural, declarând că partidul stâng va lupta împotriva votului plural.

Londra, 29 Sept. În legătură cu evenimentele din Turcia ziarul »Times« publică la loc de frunte un articol vehement contra Austro-Ungariei. Articolul afirmă între altele că Austro-Ungaria nu privește cu ochi buni dezvoltarea de acum a Turciei, nu-i convine mai ales era constituțională, care însemnează ordine și liniștire în diplomația Europei, câtă vreme scopul Austro-Ungariei este, ca în Macedonia să fie stabilită anarhia. De aici poate izbucni foarte ușor scârteala unui mare război european — continuă »Times« — care ar aprinde întregul continent și mai ales Peninsula balcanică. În cazul acesta împărțirea (ciontirea) Turciei ar fi foarte aproape, iar Austro-Ungaria își doarește parte din Turcia. Articolul produce în cercurile diplomatice mare senzație.

Paris, 29 Sept. Poliția din Biaritz a arestat pe un anarchist spaniol Fernando Canatrava, care se zice că ar fi luat parte la un complot în contra regelui Spaniei. El ar fi proiectat un nou atentat în contra regelui Spaniei pe Sâmbătă, dar a fost trădat de o femeie, cu care plănuse să comită atentatul.

Salonic, 29 Sept. Toată Macedonia e inundată de misiuni și proclamațiuni bulgare. Lumea se teme de o mișcare violentă și turburătoare din partea bulgarilor.

Petersburg, 29 Sept. Adunarea studenților universității de aci a decis prin 2300 voturi contra 77 să proclame greva generală a studenților

universitari în caz când guvernul rus ar lua noi măsuri de represiune contra studenților.

Constantinopol, 29 Sept. Eri s'a ținut sub preșidenția Sultanului un consiliu, la care au luat parte marele vizir și ministrul de război. Se zice ca consiliul a fost provocat de atitudinea Bulgariei, care vrea să aducă la suprafață cestiunile politice cari o privesc și de care se vorbește cu atâta aprindere actualmente.

Sofia, 29 Septembrie. Luni au avut loc în Sofia o mare manifestație cu prilejul afacerii căilor ferate orientale. Erau de față mai multe mii de persoane care au aclamat o rezoluție aprobând luarea în posesie de către guvernul bulgar a acestor căi ferate. Adunarea a promis ajutorul său cabinetului, cerându-i să nu restituie drumurile de fier ocupate. Asemeni manifestațiuni a avut loc la Ruscuc și în mai multe orașe din Bulgaria meridională.

New-York, 29 Sept. Andrew Carnegie a dăruit 250,000 dolari pentru întemeierea unui institut de ajutorare a victimelor muncii. Ei vor fi ajutați din acest fond cu tot ce reclamă starea lor precară.

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Bibliografie.

— »Legenda Fumigellor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante »Infernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»Prin Vraja Dragostei«, nuvele de Vasile Pop. editura Minerva. Prețul C. 1.50 plus 10 fleri porto.

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupaansst »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bărsan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »Cărticea Plugarului«

— 50 bani.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pilde și glume țărănești. Ambele à 150 cor.

Vasile C. Osvadă. »Băncile populare din România«. Cu un adaus informativ Prețul 1 coroană.

Mihai Eminescu. »Poezii«, o'no notiță biografică de Ioan Săndulescu. Ediția II. complectată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academie. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tratată după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284. Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Braniceu.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vândare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.

- N. Petra-Petrescu.** Ilie Marin, istoriografie pentru tinerime, localizată după nemțește. 193 pag. . . . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop.** „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- M. Salodeanu.** „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- Ștefan Iosif.** „Credințe.” Poesii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar.** „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Boureanu.** „Povestiri din copilărie”. Prețul à . . . cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă.** „Băncile populare din România” cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). . . . 1.05
- Ion Manolache-Holda.** Fete, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- II. Chendi.** „Fragmente”. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Folietone” scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Vasilie C. Osvadă.** „Legea Tovarășilor”. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). . . . —55
- N. N. Beldiceanu.** „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- M. Eminescu.** Poesii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Cursul la bursa din Viena.
 Din 28 Septembrie n. 1908.

Renta ung. de aur 4%	110.85
Renta de corone ung. 4%	92.80
Impr. câșt. ter. ung. în aur 3 1/2%	82.40
Impr. câșt. fer. ung. în argint 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	186.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.40
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96.05
Renta de argint austr. 4 1/10	95.05
Renta de aur austr. 4%	115.50
Renta de corone austr. 4%	96.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	88.80
Los.iri din 1860	151.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit 1750 —	745 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	642.75
Acții de-ale Băncei austro-ung.	19.11
Napoleondori.	117.85
Mărci imperiale germane	239.42
London vista	95.35
Paris vista	95.15
Note italiene.	95.15

Cursul pieței Brașov
 Din 29 Septembrie n. 1908.

Banenote rom. Cump. 18.94	Vënd. 19.—
Argint român	18.90
Lire turcesci	21.60
Scris. fonc. Albine 5% 100.—	101.—
Ruble Rusescoi	2.53
Napoleondori.	19.12
Galbeni	11.40
Mărci germane	117.—

Mare deposit de lemne de foc.
 Am onoarea a atrage atențiunea On. public asupra depositului meu de lemne de fag, care le vând.
 Stânjinu, 4 metri, cu 28 cor.
 1/2 stânjin cu 14 cor.
 dus acasă.
 Comande se primesc la: Direcțiunea HOTEL CONTINENTAL, Telefon Nr. 132; S. Fülöp, cofetăria Strada Vămei Nr. 7; Magazinul Eug. Salamon, Strada Porți nr. 30.
 Cu toată stima
Petru Popovici.
 280,8—6.

De arândat.
Holdele înscrise în Cărțile funduare din Crizbav Nr. 17 sub Nr. top. 2741, și din Cartea funduara Feldioara Nr. 12 sub Nr. top. 2048—2051, situate la un loc cu totul 28 holde catastrale de clasa primă, se dau cu arândă dela 1 Oct anul 1908 pe timp mai îndelungat spre tolosintă.
 Informații se pot lua dela D-na väd. Iordan Muntean nasc Maria Horstmann, ca proprietară Brașov-Scheiu Strada Spitalului Nr. 11.

La o țesătorie în București se caută un bărbat, care este deprins cu articole de bumbac, vorbește românește și nemțește, ca să primească marfa și să predea tortul. Postul se poate ocupa imediat. Oferte cu pretensiune de leafă a se adresa sub H. R. 333, la administrațiunea „Gazetei”. (1—3).

ANUNCIURI
 (insertiuni și recl.)
 sunt a se adresa subscrișorilor administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult se odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.
 Administr. „Gazetei Trans.”

NOUL OTEL „CONTINENTAL”
 proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,
s'a deschis.
 Cel mai elegant otel din Brașov.
 Patruzeci odăi.
 Lumină electrică.
 Băi și grădină la dispoziție.
 Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.
 167,43—11.

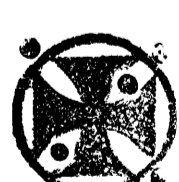
APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAS
 Succes extraordinar la suferințe de rinichi și boșică.
 Apă minerală plăcută fără fer.
 Cu deosebire apă de masă răcoritoare.
 Vindecă, răcorește. Recomandată de medici.
 Are efect escelent ca „apă de cură” la suferințe de rinichi, boșică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — [La cerere trimite prospecte Administrația isoarelor:
Directia băilor MUSCHONG în Buzias.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu
 Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.
 Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce** comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI. Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in tola mărimea.
STATUTE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
FOI PERIODICE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	BILETE DE INMORMENTARI.
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGOANA și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚA ȘI IN COLORI.	
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Preturile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Cruce séu stea duplă electro-magnetica
 Patent Nr. 86967.
 Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioréză pe lângă garanție.
 Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boade se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impiedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, sgărçiri de inimă, asmă, aușul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, înscămie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prepuesc cu mulțimire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate
 Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice incercare s'a constatată zădarnică, rog a proba aparatul meu.
 Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”, de ore-ce „Cruce-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerceat. Deja iestinatatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndesebi
 Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
 folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.
 Expediție din centru și locul de vândare pentru țers și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.